

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्यः, द्वितीयवर्षम् (व्याकरणम्) (द्वितीयपत्रम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-23

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनः प्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....

दिनाङ्कः .....

आचार्यः, द्वितीयवर्षम् (व्याकरणम्) - द्वितीयपत्रम्

- विषयः - लघुशब्देन्दुशेखरः (स्त्रीप्रत्ययादारभ्य अव्ययीभावान्तो भागः) पूर्णाङ्काः-100
- निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।
- Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

- प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः अङ्काः - 02 x 20 = 40
- निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।
- Note - This section contains twenty five questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. कुरुचरी शब्दस्य विग्रहवाक्यम् प्रदर्शनीयम्।
2. कर्मप्रवचनीययोगे द्वितीया केन सूत्रेण भवति ?
3. उपपदविभक्तीनां कोऽर्थः ?
4. वोतो गुणवचनात् सूत्रस्यार्थो लेखनीयः।
5. टिड्डाणञ् .....सूत्रे ठक्ठञोरुपादानम् किमर्थम् ?
6. कति कारकाणि ?
7. सत्त्वे निविशतेऽपैति पृथग् .इति श्लोकं पूरयत।
8. यूनस्तिः इति कस्यापवादः ?
9. शूर्पणखा इत्यत्र केन णत्वम् ?
10. सामर्थ्यं नाम किम् ?
11. उपसर्जनसञ्ज्ञाविधायकं सूत्रं लिखत।
12. किन्नाम कारकत्वम् ?
13. प्रातिपदिकार्थस्योदाहरणम् किम् ?
14. किन्नाम सम्बोधनम् ?
15. गौरी इत्यत्र केन सूत्रेण डीष्प्रत्ययः ?
16. आयनेयीनीयियः फढखछघां प्रत्ययादीनाम् सूत्रार्थं निरूपयत।
17. सर्विका इत्यत्र इकारादेशः केन ?
18. कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे इत्यस्य कोऽर्थः ?
19. सहार्थकशब्दयोगं विनाऽपि तृतीया भवतीत्यत्र प्रमाणं किम् ?
20. भूतपूर्वः इत्यत्र भूतशब्दस्य पूर्वप्रयोगः कथम् ?
21. गम्यमानाऽपीत्यत्र अपि शब्देन किं समुच्चीयते ?
22. विप्रश्नः शब्दस्य कोऽर्थः भवति ?

23. वयसि प्रथमे सूत्रस्य उदाहरणम् लिखत ।
24. सम्बन्धार्थे का विभक्तिः ?
25. इन्द्राणी इत्यत्र प्रथमा कथं भवति ?

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः अङ्काः- 08 x 05 = 40
निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : - This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. टिड्ढाणञ्... सूत्रम् विलिख्य उदाहरणद्वयं साधयत ।
2. अपदिशम् इत्यस्य सिद्धिर्विधेया ।
3. वनो र च सूत्रम् सोदाहरणम् व्याख्यात ।
4. रुच्यर्थानां प्रीयमाणः सूत्रम् सोदाहरणम् विमृशत ।
5. कर्तुरीप्सिततमं कर्म सूत्रम् सोदाहरणं व्याख्यात ।
6. साधकतमं करणम् सूत्रम् नागेशदिशा प्रतिपादयत ।
7. वक्ष्यमाणा इत्यत्र डीप् कथन्न ? यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।
8. वोतो गुणवचनात् सूत्रम् शेखरदिशा स्पष्टयत ।

खण्डः - ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ अङ्काः- 10 x 02 = 20
निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : - This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. टाबृचि सूत्रं यथाग्रन्थं निरूपयत ।
2. विभाषाधिकारः आवश्यको न वेति सप्रमाणं निरूपयत ।
3. प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणसूत्रम् यथाग्रन्थं व्याख्यात ।
4. ध्रुवमपायेऽपादानम् सूत्रं सोदाहरणं स्पष्टयत ।

Filename: a2
Directory: C:\Users\msp\Documents
Template: C:\Users\msp\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot
m
Title:
Subject:
Author: prasada bhat
Keywords:
Comments:
Creation Date: 12/4/2023 4:34:00 PM
Change Number: 21
Last Saved On: 12/8/2023 4:05:00 PM
Last Saved By: msp
Total Editing Time: 24 Minutes
Last Printed On: 12/8/2023 4:05:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 4
Number of Words: 1,274 (approx.)
Number of Characters: 7,268 (approx.)